

De Vergulde Swaen

Mededelingenkrant

Jaargang 3 nr. 4

012

september 2006

Verleden dat herleeft, is altijd toekomst.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" Rotterdamseweg 53 - 55 tel. 078-612 5681 www.swaen.org
tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

Oud nieuws

Oude kranten kunnen de gemoederen nog steeds bezighouden. Dirk van Namen leest in het dordtse archief de kolommen na en speurt naar zwijndrechtse zaken. Artikelmpjes over brand, over moord, over curieuze voorvallen vist hij er uit. Vaak zijn verbanden te leggen, soms vindt hij een foto. Elke maand hangen er bij de balie van de oudheidkamer enkele berichtjes. Kom eens langs om te kijken, want ze zijn nog steeds leuk om te lezen. Waar dhr. van Namen op hoopt is herkenning door familie. Het mooiste is als er nog foto's zijn te vinden van voorvallen of personen.

Ander internetadres voor Swaen

De Historische Vereniging Zwijndrecht en daarmee ook oudheidkamer De Vergulde Swaen, heeft – noodgedwongen - een ander internetadres. Niet langer is de Zwijndrechtse historie te vinden onder swaen.net maar nu onder **www.swaen.org**.

Verlengingsproblemen waren de oorzaak dat het vertrouwde swaen.net-adres verliep in mei, met als gevolg dat toen de naam eenmaal was verlopen en deze weer 'beschikbaar' kwam, deze per direct is gekaapt als zijnde goedbezochte site, om er vervolgens gesponsorde links te plaatsen. De 'kapers' moeten het dan hebben van het verkeer dat er op terecht komt en via de links iets koopt.

Hoewel het een compliment is dat de site van de oudheidkamer daarvoor in aanmerking kwam, is de Historische Vereniging deze naam dus minimaal een jaar kwijt.

Gelukkig had de vereniging drie jaar terug ook www.swaen.org vastgelegd en daar is alles gewoon te bekijken als vanouds. Deze naam is direct ook voor de komende vijf jaar vastgelegd, om dit geen tweede keer te hoeven meemaken. Duizenden zoekmachines verwijzen immers naar swaen.net en heel wat vaste bezoekers moeten even wennen aan een ander adres.

Wie is dit nou toch ?

Lang had hij in zijn stukken zitten zoeken. Diverse boeken had hij er op nageslagen. Nergens was het nieuwe internetadres van de historische vereniging te vinden. Had hij een telefoon gehad, dan had hij kunnen bellen.

Wie kan ons vertellen om welke persoon het gaat? (Foto: collectie Van Dam, nr. 1794)

Plaatselijk Nieuws

Zwijndrecht.

Boerderij afgebrand

VEE KWAM IN DE VLAMMEN OM

Vrijdagmorgen omstreeks half negen ontstond plotseling brand in de schuur van den landbouwer D. van Breugel, wonende Wijk F no. 44, alhier. Door den hevigen wind grepen de vlammen snel om zich heen en viel er niet veel meer te redden. Zulks had tot gevolg, dat van den veestapel, bestaande uit 17 koeien en twee paarden, slechts één koe kon worden gered. Ook kwamen nog twee honden in de vlammen om. De schuur brandde geheel uit. Hierbij ging bovendien nog een hoeveelheid hooi en veevoeder verloren. Een kleinere schuur in de nabijheid staande, kon met veel moeite worden behouden. De inboedel uit het woonhuis van de boerderij bracht men zoo spoedig mogelijk in veiligheid en kon grootendeels worden gered. Het woonhuis bekwaam veel waterschade en brandde gedeeltelijk uit.

Burgemeester J.A.J. Jansen was bij de blussingswerkzaamheden aanwezig. De brandweer te Groote Lindt was uitgerukt met de kleine motorspuit, terwijl de groote motorspuit uit Zwijndrecht de nablissing verzorgde. Over de oorzaak van dezen brand tast men tot heden in het duister.

Naar wij vernemen wordt de schade door verzekering gedekt.

Dordrechtch. Nieuwsblad
Zaterdag 7 December 1940

Woorden schoten tekort na het vernemen van het schokkende bericht van de dood van

Jan van Twist

in Afghanistan.

Jan was de echtgenoot van Marja.

We wensen haar, Roland en Jantine alle sterkte toe dit verlies te dragen en hun leven te herpakken.

Van de penningmeester

In februari j.l. hebt u een acceptgiro ontvangen om de contributie te betalen. Ongeveer 75 leden hebben nog niet betaald. Het bestuur hoopt dat deze leden op korte termijn toch betalen.

Er zijn tot heden zeven leden die wel hebben betaald, maar niet hun naam en adres op de acceptgiro hadden geschreven. Ik kan hen dus niet als 'betaald' in de administratie verwerken. Het betreft de volgende (bank-) gironummers. De datum van overschrijving staat achter het nummer vermeld.

568564	7 maart
1585177	betreft uitvalbericht. Heeft dus niet betaald.
705234	21 april
661211812	13 maart
161040926	23 maart
426924959	29 maart
377598975	6 juli

Wilt u indien uw nummer hier bij staat, telefonisch contact opnemen met penningmeester Koen Boot, tel. (078) 6126391. Indien u niet reageert ontvangt u binnenkort een aanmaning en dan kunt u alsnog reageren en vertellen dat u wel hebt betaald. Ik weet dan ook uw naam. Graag dus uw aandacht en reactie.

Lezing Pieterman nogmaals

Wat een enorm succes, de lezingen over de Pieterman op 31 mei. Zowel 's middags als 's avonds was de zaal 'uitverkocht'. Ook in de media was van tevoren breed aandacht besteed aan het pittoreske maar verdwenen gehuchtje. Veel belangstellenden moesten helaas worden teleurgesteld omdat de zaal vol was. Op **11 oktober** worden de lezingen echter nogmaals gegeven, om 14.00 en 19.30 uur.

Reserveer tijdig. Alléén reserveringen die door ons zijn bevestigd, gelden, dus niet in een antwoordapparaat inspreken, mocht u dat aan de lijn krijgen. Bel dus tijdens de openingstijden van De Vergulde Swaen. Leden wonen de lezing

gratis bij, niet-leden betalen twee euro.

Interesseavonden

Elke derde dinsdagavond van de maand is vanaf een uur of zeven De Vergulde Swaen geopend en kan men er terecht om meer te doen met of te weten te komen over genealogie, archeologie, restauratie of onderzoek. Of om gewoon eens gezellig bij te praten in de gelagkamer.

Open monumentendagen

Op 7 september starten landelijk de Open Monumentendagen met een geweldig feestprogramma in Dordrecht. Het Monumentenweekend is 9 en 10 september en het thema is dit jaar 'Feest'. Het is de twintigste keer dat er een dergelijk monumentaal weekend is.

Aanwinsten

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen drie maanden zijn onder meer de burgemeestersstoel uit de raadszaal van het

Burgemeester Doorn op 'zijn' zetel

raadhuis aan het Veerplein, een kleurenafbeelding uit de jaren twintig van de fabrieken van Jurgens en Van den Berg, een soort slingerkarnton, een plank met de tekst 'De Jong Zwijndrecht - alles voor den tuinbouw', een smeedijzeren heugel, schoolfoto's van De Rank begin jaren '70.

Voor alle duidelijkheid: in deze rubriek worden slechts enkele aanwinsten / schenkingen genoemd, niet alles wat we ontvangen.

WAT ZOEKEN WE NOG ?

We hadden ooit het boek 'Zwijndrechtenaren en hun historie' van J. Dek in ons bezit, maar dat is al heel lang weg. Wie heeft er een exemplaar voor ons ?

Stel je toch eens voor....

Rembrandt in Zwijndrecht? Welja. Maar het kan wel. Onlangs meldde een artikel in de Dordtenaar dat de kans groot is dat Rembrandt Dordrecht bezocht. Hij portretteerde een aantal prominente inwoners van deze stad en het is niet uit te sluiten dat hij hiervoor Dordrecht aandeed.

Grote kans dat hij daarvoor, komend vanuit Amsterdam via Rotterdam, reisde over de Langeweg en het veer van Zwijndrecht naar Dordt gebruikte.

Wie weet verpoosde hij een wijle op het Marktveld, zoals het Veerplein toen heette, en genoot van het uitzicht op Dordt en maakte hij een schetsje. Of zat hij gewoon knorrig van de lange reis vermoeid in zijn koets, blij dat hij bijna het einddoel had bereikt?

Zoetermeer viert 1000 jarig bestaan

De gemeente Zoetermeer viert tussen juni 2007 en juni 2008 haar duizendjarig bestaan. En dat niet eens op basis van een document..... Uit archeologische vondsten en onderzoek blijkt dat Zoetermeer al rond 980 was bewoond en dat is voor het gemeentebestuur voldoende aanleiding het millenniumfeest te vieren.

Een Stichting Zoetermeer1000 is in het leven geroepen om plannen uit te werken en er is een beeldmerk onthuld door burgemeester Waaijer. In het bestuur heeft zelfs een lid van de Eerste Kamer zitting alswel een TweedeKamerlid.

De stichting is voornemens meer dan tien geheel nieuwe stadsevenementen aan het rijtje van al bestaande evenementen toe te voegen. Publieksevenementen, die mogelijk ook na de viering van 1000 jaar Zoetermeer, jaarlijks terugkeren, zoals een Jazzfestival, de viering van een Chinees Nieuwjaar, 'Zoetermeer on Ice' en 'Zoetermeer in Beeld' (een festijn waarbij bijvoorbeeld de lokale kunstenaars aan bod komen). Verder een heus 'Geuzenfestival', want de slag bij Zoetermeer was de voorbode van het Leids Ontzet.

De stichting spreekt al bij voorbaat van 'spraakmakende, nieuwe evenementen.' Zo wordt bij wijze van opening van de festiviteiten - medio juni volgend jaar - gedacht aan een 'spektakel' in de vorm van een middeleeuws festijn, waarmee, aldus de stichting, 'de toon moet worden gezet voor een groots jubileumjaar.' Voorts willen partijen als de Stichting Zoetermeer 1000, het Stadsmuseum en het Historisch Genootschap 'Oud Zoetermeer' gedurende het jubileumjaar de handen ineenslaan voor de organisatie van een

omvangrijke tentoonstelling, waarbij alles in het teken staat van 1000 jaar Zoetermeer.

Of alles wat inmiddels op het verlanglijstje staat, kan worden uitgevoerd, hangt nauw samen met de middelen, die voor het feest kunnen worden vrijgemaakt door zowel gemeente als het bedrijfsleven.

Historische onderbouwing

Dat Zoetermeer 1000 jaar bestaat, staat vast. In lokale archeologische kringen wordt er zelfs van uitgegaan dat zich al rond het jaar 980-985 een kleine, door mensen bewoonde nederzetting moet hebben bevonden aan de oevers van het toenmalige Zoetermeerse Meer. Uitgaande van die bewoning rond het jaar 980-985 mogen wij concluderen dat er toen na circa twintig jaar (1007), een kleine bewoonde kern was, waarbij vanzelfsprekend tussen bewoners sprake was van sociale interactie. Een veilige aanname derhalve, dat Zoetermeer 1000 jaar oud is! aldus betrokkenen van het Historisch Genootschap 'Oud Zoetermeer' en de Archeologische Werkgroep Zoetermeer (AWZ). Men baseert zich op de uitkomsten van een door de rijksuniversiteit Groningen uitgevoerd onderzoek. Dit onderzoek, aan de hand van een zogeheten C14-methodiek, richtte zich met name op het achterhalen van de ouderdom van een bij een opgraving in Zoetermeer aangetroffen eikenhouten paal.

Behalve dit concrete wapenfeit, zeggen de lokale geschiedschrijvers ook aanknopingspunten te hebben gevonden in de archieven. Daaruit zou blijken dat de eerste bewoners in Zoetermeer al botting (belasting) hebben moeten betalen, toen de Hollandse graaf Dirk II in 985 van de heersende Duitse koningen behalve gebiedsuitbreiding ook rechten verkreeg op het toen verder vrijwel nog onontgonnen veengebied.

ZWIJNDRECHT, ZO HAD HET OOK GEKUND.

Gisteravond omstreeks half zeven had de 18-jarige Catharina de Rijke wonende te Zwijndrecht, thans in dienst bij den vleeschhouwer, den heer A.G. van der Straaten aan de Voorstraat, het ongeluk met den trap, waarop zij stond om de glazen te zeemen, om te vallen. Zich willende grijpen bleef het meisje met de linkermouw van haar jak aan de aan den muur bevestigde vleeschhaken hangen, waardoor zij met den arm in die haken terecht kwam en aan dit lichaamsdeel een drietal ernstige scheurwonden opliep. Voorloopig door dr. J.M. van Loon verbonden, werd zij vervolgens naar het Gasthuis overgebracht. Van de vreeselijke verhalen, die de rondte deden, als zou men het meisje hebben moeten optillen om haar uit de haken te bevrijden is dus niets waar; ook het praatje, dat een lap vleesch aan den haak was blijven hangen, is nog erger dan overdreven. Men heeft zich waarschijnlijk vergist en een stukje van de jakmouw van het meisje aangezien voor een stuk vleesch.

*Dordrecht Nieuwsblad
Zaterdag 31 Augustus 1895*

Stoel.....raadszetel

Bij de aanwinsten werd hij al genoemd: de burgemeestersstoel uit het raadhuis aan het Veerplein (foto rechts). Bovenop was in hout het gemeentewapen aangebracht, dat is er helaas af. Er waren meer stoelen, ook voor de wethouders en de raadsleden. Die voor de raadsleden hadden in elk geval geen armleuningen. Ook daarvan moeten er nog exemplaren bestaan, in de jaren zestig zijn ze 'uitgedeeld' onder het personeel. Drie zijn er getraceerd. Op de foto links is er een te zien. Omdat de stoelen niet herkenbaar zijn als raadsmeubilair, is de kans groot dat ze uiteindelijk als afdankertjes verdwijnen. Heeft iemand een dergelijke stoel of weet iemand zo'n stoel ergens te staan? Als Historische Vereniging proberen we deze meubelstukken te redden.

Exposities

Foto-albums mw. Van Dam-de Klerk.

Vele bezoekers hebben met genot in deze albums gebladerd en er zijn zo'n 600 foto's bijbesteld. Tot aan de volgende expositie herhalen we dit dus gewoon. De albums liggen weer klaar vanaf 26 augustus tot 15 oktober.

De rest van de zaal is ditmaal aangekleed met een bijzondere collectie: de oude radio's en televisies uit het Zwijndrechtse deel van de verzameling van Otto Molenaar. Beslist de moeite waard en niet vaak te bezichtigen !

In de bestuursvergadering van juni is besloten om in het vervolg bij fotobestellingen de prijs van een euro te handhaven voor leden en voor niet-leden €1,50.

Zwijndrecht – Norderstedt

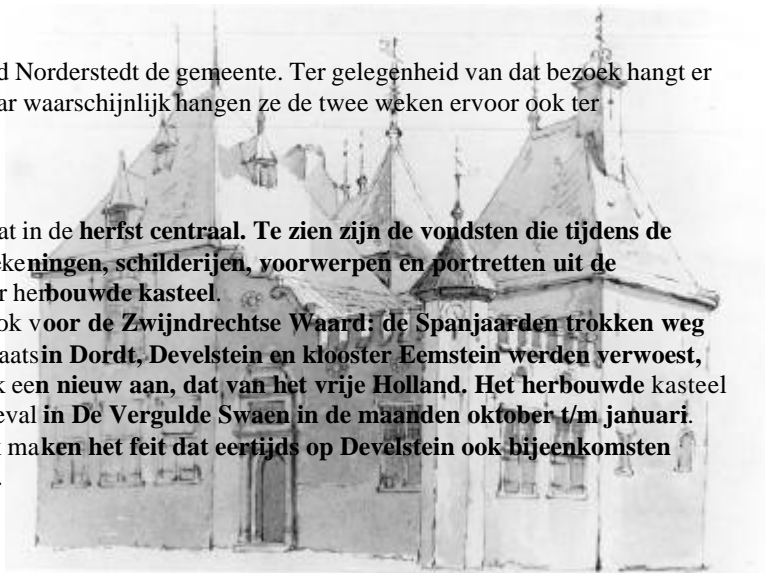
Op 14 oktober bezoekt een delegatie uit onze zusterstad Norderstedt de gemeente. Ter gelegenheid van dat bezoek hangt er die dag een vijftigtal foto's in De Vergulde Swaen, maar waarschijnlijk hangen ze de twee weken ervoor ook ter bezichtiging.

Develstein grondig bekeken

Een prachtige expositie over het kasteel Develstein staat in de herfst centraal. Te zien zijn de vondsten die tijdens de opgravingen op (in) het eilandje zijn verricht. Verder tekeningen, schilderijen, voorwerpen en portretten uit de geschiedenis van het in 1572 verwoeste en daarna weer herbouwde kasteel.

Het jaar 1572 was cruciaal voor het bouwwerk, maar ook voor de Zwijndrechtse Waard: de Spanjaarden trokken weg uit de streek, de eerste vrije Statenvergadering vond plaats in Dordt, Develstein en klooster Eemstein werden verwoest, kortom: een tijdperk werd afgesloten. Maar er brak ook een nieuw aan, dat van het vrije Holland. Het herbouwde kasteel kan daarvoor symbool staan in Zwijndrecht. In ieder geval in De Vergulde Swaen in de maanden oktober t/m januari.

De wintervoorleesavonden kunnen dan nog net gebruik maken het feit dat eertijds op Develstein ook bijeenkomsten waren met muziek, schilderijen, verhalen en gedichten.

Boekuitgaven

Graag brengen wij u het boek onder de aandacht dat prima past bij de expositie over Develstein:

GEUS gevreesd en SPAANS benauwd van Kees Brinkman. Het verschijnt op 15 september en behandelt de geschiedenis van de Zwijndrechtse Waard gedurende de periode 1566 tot circa 1600. Aan bod komen de gemeenschappen in de Waard, de landlopers, de wateroverlast, de oorlogshandelingen en vredesbesprekingen, het prinselijk huwelijk en het spaanse zomeroffensief, de verwoestingen en de wederopbouw. Een aanwinst voor uw boekenkast en beslist een vereiste voor het begrip van uw woonomgeving.

Nog een onbekende situatie

Waar is dit, wanneer en wat ?
Uit de collectie Van Dam, nr. 2347

Colofon

“De Vergulde Swaen Mededelingenkrant” is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar. Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend. ISSN: 1571 –9766 Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 november** inleveren.

Samenstelling: Marcel Deelen **Redactieadres:** Rotterdamseweg 55, 3332 AC

E-mail: gast@uwnet.nl

Oplage: 600 exemplaren op A4-formaat.